

**AKADEMIYALIQ VOKAL JÓNELISINIŇ KÓRINIKLI WÁKILI
BAĖDAGÚL**

*Ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyası Nókis filiali “Ulitma kásiplik hám
social gumanitar pánler kafedrası”*

Kórkem ónertanıw qániygeligi

*2-kurs studentı **Muratbaeva Rayxan***

*Ilimiy basshı: **Kamalova G. M.***

Annotaciya: Bul maqalada Qaraqalpaqstanda akadem vokal jónelisleriniń rawajlanıwında óziniń úlesin qosqan kórkem-óner wákili ustaz BaĖdagúl Jaqsımuratova haqqında maĖluwmat beriledi.

Tayanış sózler: Muzıka, kórik tańlawlar, ataqlar, mádeniyat kúnleri, opera, ustaz, oqıwshılar, shákirt.

Аннотация: В данной статье представлена информация об ученом-художнике Богдагуль Жаксымуратовой, внесшей значительный вклад в развитие академических вокальных направлений в Каракалпакстане.

Ключевые слова: Музыка, конкурсы, звания, дни культуры, опера, учитель, ученики, ученик.

Annotation: This article provides information about a representative of the arts, mentor Bog'dagul Yaxsimuratova, who contributed to the development of academic vocal directions in Karakalpakstan.

Keywords: Music, competitions, awards, culture days, opera, teacher, students, student.

Jaqsımuratova Bağdagúl 1978-jili 8-oktyabr Qaraqalpaqstan Respublikasi Qanlıko'1 rayonında tuwılǵ'an. 1984-jili Nókis qalası Google atındaǵı XBB ne qaraslı 3- sanlı orta mektepke 1-klassqa oqıwǵ'a baradı. Ol kishkeneliginen qosıq aytıwǵa qatti qizig'adi. Bul qizig'iwshiliqqa sebep bolǵ'an, onin' ajaǵaları bolıp esaplanadı.

Ákesi Jaqsımuratov Qoshshıbay 1954-jili 1- aprelda Qon'irat rayonında ápiwayı dıyxanlar shańaraǵında tuwılǵ'an. Jaslayınan sharwashılıqqa qızıqqan, úyinde atlar baǵıp júretuǵın bolǵan. Keyin ómiri dawamında fermer bolıp fermerlik penen shuǵıllanǵan.

Anası Esjanova Úmida 1957-jılı dúnyaǵa kelgen. Elektr tarawında texnikumdı pitkergeń biraq bul tarawda jumıs alıp barmastan ómiri dawamında úyde úy biykesi bolıp perzentler tárbiyası menen shuǵıllanǵan.

Olar birgelikte u'lgili shan'araq bolıp, 10 perzentti yag'niy 6 qız, 4 uldı du'nyag'a keltirip, ta'rbiyalap, olardin' ha'mmesin oqitip, orta ha'm joqari mag'liwmatqa iye qilip, xaliqqa kerekli insan etip qatarg'a qosqan. Perzentlerin ha'miyshe qollap quwatlag'an. Olardin' ha'r birinin' qizig'iwshilig'i ha'm talantlarina biypariq bolmag'an. bunday juwapkershilikli ha'm mehriyban atanin' 1- tungısh perzenti bolıp du'nyag'a kelgen. Bağdagúl Jaqsımuratova mektepte oqıp ju'rgen waqitlarında-aq o'z talanti, bilimi, talapshanlig'i menen qatarinan ayrılıp turdı. Hesh qanday ta'dbir ha'm bayramlar onin' qatsasiwisiz o'tpedi. Mektep dáwirinde hár túrli kórik tańlaw hám bayram keshelerine qatnasqan.

Mektep dáwirinen baslap hár túrli qosıqlar atqarıp kóre baslaydı olardan atap aytatuǵın bolsaq: "Alma bergen qollarınıdı saǵındım", "Nókisim", "O Shaydaxan Shaydaxan" "Jengejan", "Barmeken", "Jaqsıraq", "Dayı qız", sıyaqlı qosıqlardı atqarǵan.

1993-jılı mekteptin' 9-klasın ayrıqsha bahalar menen tamamlag'an usı jılı Qanlıkól rayonındaǵı uchilishede bugaltırya bóliminde eki jıl tálim aladı hám bul

jerdi pitkergennen keyin usı tarawd eki jıl dawamında jumıs alıp baradı. Baǵdagúldıń jaslıǵındaǵı muzıkaǵa degen qızıǵıwshılıǵı 1997-jılı Nókis qalası Japaq Shamuratov atındaǵı No'kis madeniyat ha'm ko'rkem o'ner kollejine alıp baradı. Bul jerde Qaraqalpaqstan xalıq artistı Bazarbay Nádirov klasında akademiyalıq vokal jónelisi boyınsha tálim aladı. Biraq Bazarbay Nádirov húrmetli dem alısqa shıǵıp ketkenligi sebepli Keńesbay Serjanov qolında waqıtshavokal sırların úyrenedi. 1997-jılı okytabr ayınan baslap Bazarbay Nádirov jumıs basladı, Baǵdagúl Jaqsımuratova Bazarbay Nadirov klasında oqıwın dawam ettirdi. B. Jaqsımuratova Japaq Shamuratov atındaǵı uchilichede oqıp júrgen waqıtlarında hár túrli kórik tańlawlarǵa qatnasıp belsendilik etip júredi. Bul kórik tańlawda Aqmaq Patsha spektaklinde onaydı. Uchilishege endi kirgen jılları tek ǵana qaraqalpaqsha qosıqlardı úyrenip atqarıp júredi. Uchilisede 2- kurs waqtınan baslap ol Berdaq atındaǵı muzıkalı teatrında xor artistı bolıp jumıs islep basladı. Baǵdagúl Jaqsımuratovanıń usı dárejege jetiwine onıń ustazı Bazarbay Nádirovtıń miyneti úlken. Uchilishede oqıp júrgen waqtında pitkeremen degenge shekem tek ǵana qaraqalpaqsha qosıqlardı atqarı qoymastan shet el klassik qosıqların da úyrenedi. 4-kurs waqıtlarında ustazı Bazarbay Nádirovtıń járdemi menen italiyan, nemis tilindegi qosıqlardı úyrenip kórik tańlawlarǵa qatnasadı. 2001-jılı Tashkent qalasında bolıp ótken kórik- tańlawǵa qatnasıp 1- orındı alıwǵa miyassar boladı.

2001-jılı kollejdi de ayırıqsha bahalar menen tamamlag'an usı jılı Tashkent Mámleketlik Konservatoriyasınıń akadem vokal bólimine qabıl etiledi. Ol jerde professor Rizaeva Muxaddas Nishanovanıń klasında 4 jıl dawamında tálim aladı. Oqıp júrip 2001-jılı ózi 1- kurs bolıwına qaramastan Álisher Nawayı atındaǵı opera hám balet úlken teatrına xor solisti bolıp jumısqa kiredi. Bul jerde Baǵdagúl 5 jıl dawamında jumıs isleydi. Jas talant iyesi Baǵdagúl konservatoriyada oqıp júrgen waqıtlarında da óz ústinde tınımsız islep hám óziniń qızıǵıwshılıǵı, tırısqaqlıǵı menen kóplegen konkurslarǵa bayram keshelerine qatnasıp hár túrli qosıq hám

ariyalardı atqarıp, hár túrli operalardan ózindiler atqarıp hátteki rus shirkewlerinde de qosıqlar aytıp joqarı náeyjelerge erisedi.

Bağdagúl Jaqsımuratovaniñ konservatoriyada oqıp júrgen waqtındağı eñ birinshi qatnasqan kórik tañlawı bul Nazira Ahmedovaniñ kórik tañlawı bolıp bul kórik tañlawğa eñ birinshi qatnasqan waqtında sıylı II orındı alıwğa hám ekinshi márte qatnasqanında sıylı birinshi orındı alıwğa miyassar boladı. Názira Ahmedovağa arnap ótkerilgen akademiyalıq vokal kórik tañlawınan keyin Xalima Násirovaniñ kórik tañlawına qatnasıp sıylı III orındı alıwğa miyassar boladı.

Bağdagúl Jaqsımuratova Ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyasınıñ tabıslı tamamlagannan keyin sol Ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyasınıñ magistraturasına akademm vokal jónelisi boyınsha oqıwğa tapsıradı hám mámleketlik grant tiykarında oqıwğa qabıl etiledi. Bul jerde de Rizaeva Muxaddas Nishanovaniñ klasında tálim aladı, Bağdagúl magistraturadağı ustazınan da qosıq aytıwdıñ kóplegen sırların úyrenip jeke konsertlerde qoyıp júredi. Onıñ menen sawbetimiz barısında ol insan kóp konsertlerge qatnasqan sayın mádeniyat hám kórkem- ónerge degen qızıgıwshılıgım arttıp basladı- dep aytıp ótti. 2007- 2008- jılı Magistraturanı tabıslı tamamlap 2008- jılı Nókis mámleketlik kórkem-óner kolledji házirgi ataması (Nókis qanıygelestirilgen mádeniyat mektebi) akademiyalıq qosıq bólimine ustaz bolıp jumısqa qabıl etiledi. Jumısqa kirgennen keyin ol da qosıq aytıwğa qızıgıwshılıgı bar oqıwshılardı oqıtadı. J. Shamuratov atındağı kórkem óner kólledjinde 2024-jılğa shekem jumıs isleydi hám 2024- jıldan baslap házirgi künde de Ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyası Nókis filialında akademiyalıq vokal jónelisi boyınsha jaslarğa tálim berip kelmekte. Usı waqt aralığında 2018- 2022- jıllar aralığında Ózbekistan Mámleketlik kórkem- óner hám teatr institutı nókis filialında vokal jónelisi boyınsha oqıtıwshı bolıp jumıs isleydi, 2020- 2021- oqıw jılı aralığında Qaraqalpaqstan Mámleketlik universiteti kórkem- óner fakultetinde akademiyalıq qosıq bóliminde 2023-jılğa shekem oqıtıwshı retinde jumıs alıp baradı. 2024-jıldan baslap házirgi künde de Ózbekistan

Mámleketlik Konservatoriyası Nókis filialında assistant oqıtıwshı, ulıwma kásiplik hám social gumanitar pánler kafedrası aǵa oqıtıwshısı bolıp jumıs islep kelmekte.

Baǵdagúl Jaqsımuratovanın repertuarına názer awdaratuǵın bolsaq: Rustam Abdullaevtıń Tórt qol toplamı, Guno Rameo Juletta operasınan valis juletta, V. A. Mocart “Valshevnaya fleyta” operasınan Pomina menen Túngi malika ariyası, R. Verdi “Traviatta” operasınan Violettanıń ariyası, “Ruslan Lyudmila” operasınan Lyudmilanın ariyası, “Iyalanta operasınan” iyalantanıń ariyası, ózbek operalarınan Sulayman Yudakovtıń “Maysaranıń ishi” operasınan Oyxon ariyası, kompozitor Mutal Burxanovtıń “Bahor qushları” shıǵarmasınıń birinshi atqarıwshısı Baǵdagúl Jaqsımuratova bolıp esaplanadı, bunnan basqa “Zaynap Omon” operasınan Asal ariyası, Qaraqalpaqtıń birinshi operası bolǵan kompozitor Nájmatddin Muxametdinovtıń “Ájeniyaz operasınan Xanzadanıń ariyası, hám taǵı basqa da kóplegen operalardı atqarǵan. Bunnan basqa da Baǵdagúl shirkewlerde de operalar atqaarıp júredi olardan Kochchinidıń “Mussi operasın Mocarttıń “ava marila” operaların atqarǵan.

Baǵdagúl Jaqsımuratova Joqarı oqıw orınların tabıslı tamamladıǵanna keyin ustazlarına uqsap ol da óz gezeginde shákirtler tayarlap baslaydı onıń tayarlaǵan shákirtleriniń kópshiligi házirgi kúnde oqıtıwshı sıpatında jumıs alıp barmaqta. Bunnan basqa házirgi kúnde Miratdinova Shaxnoza, Ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyasın pitkeri kelip házirgi kúnde Nókis qániygelestirilgen mádeniyat mektebinde akadem vokal jónelisi boyınsha sabaq berip kelmekte, Kárimbaeva Sárbinaz, Gáipova Moxigúl, Tórebaev Samandar bular házirgi waqıtta Ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyası hám ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyası Nókis filialında 4- kurs pitkeriwshileri bolıp esaplandı.

Baǵdagúl Jaqsımuratovaǵa jumıslarında tabıslar tilep jas shákirtler tayarlawda sharshamań dep qalamız.